

Engagemang och stillhet i skön blandning

Christina Bernérus ledde pilgrimsvandringen enligt Frälsarkransens pärlor. Vi samlades och sjöng under trädet. Mellan himmel och hav.

Så samlades vi kyrkliga kvinnor på Åh stiftsgård i en stimulerande miljö för att stöta och blöta tankar i gemenskap med varann, och för att gå in i stillhet och eftertänksamhet i kyrkans och naturens heliga rum.

Vi dansade heliga danser ur dansmässan Din ljusa skugga, en CD-skiva i folkton som delades ut till stiftsgrupperna. Palestinaresenärerna berättade om starka möten med starka kvinnor i Israel och Palestina.

Christina Bernérus ledde pilgrimsvandringen runt Åh med stilla pauser till Frälsarkransens böner. Sen var det omöjligt att stå stilla när Mama Gumbo bjöd upp till dans! Under lördagen lyssnade vi på Lotta Haettner Sandberg och Carina Larusson; på teman yttre och inre klimat.

Sid 3

Hilda Lind 1943 – 2016

Inför pressläggningen nåddes vi av budet att Hilda Lind är död. Hon avled på Kristi himmelfärdsdag efter en tids sjukdom.

Hilda Lind var Kvinnor i Svenska kyrkans ordförande under sex år fram till 2015. Hon var även ordförande i Sveriges kyrkliga kvinnoråd 1992 – 1995 då rådet ombildades till föreningen Kvinnor i Svenska kyrkan. Hilda har varit direktor vid Svenska kyrkans mission, ordförande för Förbundet för Kristen Humanism med mera. Hon erhöll Stefansmedaljen 2013.

Hilda har betytt oerhört mycket för kvinnorörelsen inom Svenska kyrkan. Hon

har med stor energi, effektivitet och glädje strukturerat arbetet, visionerat, knutit internationella kontakter. Hilda var en positiv person, snar till uppmuntran och tillit till andra.

Hilda skrev i sin bön på vår hemsida: *Gud, Du har gett löftet att vara med oss människor alla dagar. Det vågar jag lita på gäller också mig. Jag lägger min hand i Din.* Hilda har lagt sin hand i Guds hand och korsat gränsen mellan liv och död. Vi saknar henne men känner stor tacksamhet för vad hon fått betyda för oss.

Gunilla Åkesson

En jord att leva på

Har jorden råd med oss? Det skulle krävas mer än tre jordklot om alla människor i världen skulle leva som vi i Sverige. Vi talar ofta om att vi ska leva i nuet, ta vara på stunderna. Men om våra barnbarns och barnbarnsbarns nu ska bli drägligt måste vi också tänka framtid nu.

Hur vi lever och det vi gör just nu påverkar andras framtid.

tig nyckel till förändring". Vi måste leva hållbart och styra utvecklingen.

FN:s 17 hållbarhetsmål 2016 – 2030 som antogs i september förra året är viktiga. Många av målen sammanfaller med det vår organisation tycker är viktigt att fokusera på, inte minst mål nummer 5: "Uppnå jämställdhet och stärka alla kvinnors och flickors egenmakt."

Vid Våreld, vårt årsmöte på Åh stifts-

delsavtal. De får sprida sitt hantverk och samtidigt lära sig att göra budget och investera medel i skolor med mera, och på det sättet ge sina barn en framtid.

Gud, vår jord är bara ett stoftkorn i världsaltet.

Det är vår uppgift att göra den till en planet där ingen skall behöva plågas av krig, hunger eller fruktan

eller vara utestängd från andra i meningslöst främlingskap för sin härstammings, hudfärgs eller världsåskådnings skull.

Ge oss mod och förutseende att ta itu med detta redan nu så att våra barn och

barnbarn en gång med stolthet kan bära namnet människa.

(Ur Bönboken tradition och liv)

*Gunilla Åkesson
Ordförande i KviSk*

Krönika

Klimatfrågan är en rättvisefråga. Klimatförändringarna drabbar hårdast de allra fattigaste och bland de fattigaste blir det svårast för kvinnor och barn. I biskopsbrevet om klimatet skriver man så här: "Kvinnor påverkar klimatet mindre än män men lever oftast närmare klimatförändringarnas följder. Just kvinnors möjlighet till utbildning och delaktighet i samhället kan vara en vik-

gård 15 – 17 april röstade vi fram vårt tema för 2017: Hållbar utveckling i Jesu efterföljd.

Ett annat sätt

Att handla Fairtrade är ett annat sätt att göra vår tillvaro hållbarare. Det kan betyda att en familj kan överleva och få ett framtidshopp. Många små kvinnokollektiv får möjlighet till långsiktiga han-

Jesus min syster

– Idiotiskt!

– Nu har vi fått mycket att tänka på...

– Kan vi förändra den patriarkala gudsbilden?

Det var några reaktioner på det föredrag jag höll i Ängelholm den 9 april i år, med temat *Tänk om Jesus var min syster*.

Jesus var odiskutabelt en man. Jesus var också, enligt den kristna tron, inkarnationen av Gud själv. Gud i sig har

Erica Appelros

inget kön, men att Jesus Kristus är man har lett till att det manliga har räknats som mer gudsligt än det kvinnliga. Till exempel menar katolska kyrkan att en kvinna inte kan representera Kristus, en man, i mässan, och därför inte kan bli präst.

På medeltiden talade mystiker gärna om Jesus som en moder, men att idag säga "Gud min moder" eller "Jesus min syster" kan väcka våldsamma reaktioner. Varför då?

Varför upplevs det som mer hotande att avbilda Jesus som en kvinna än som en svart man, eller kinesisk, eller med ett distinkt västerländskt utseende?

Ingen av dessa bilder förnekar att Jesus var judisk, lika lite som att kalla Jesus för Guds lamm, förnekar att han var en människa.

Bilder och bildspråk används för att fylla en funktion, som att hjälpa män-

niskor av alla hudfärger att identifiera sig med Jesus. Så, vad kan bilden av Jesus som min syster fylla för funktion? För kvinnor som levt i ett ständigt bakgrundsbrus av manlighet i såväl kyrkan som samhället kan det innebära att äntligen få uppleva den lättande tystnad

Samtalat

som märks först när ventilationsanläggningen i en lokal stängs av.

Också kvinnor behöver förebilder i det gudomliga att känna igen sig i och efterlikna! Lina Sandells "ömma kycklingmoder" och "modershjärta" censurerades i psalmen Blott en dag. Trots att det var Jesu egen bild. Men Jesus blir inte mindre gudomlig med ett modershjärta än med ett fadershjärta; *Jesus min syster* är inget hot – det är en möjlighet.

Erica Appelros

Teol dr och docent i religionsfilosofi vid Centrum för teologi och religionsvetenskap i Lund.

Kvinnoglöd nr 2/2016 Årgång 6. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och publiceras 4 ggr/år på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks även på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.

Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 26 augusti 2016

Ansvarig utgivare: Gunilla Åkesson Redaktör: Elisabeth Enger Redaktionsråd: Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gäldin, Härnösands stiftsgrupp, Bulle Davidsson, Linköpings stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp

Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Bidrag kan även mejlas till eenger.hagen@gmail.com

Ett jämställt samhälle – en förutsättning för en hållbar värld

Men vi behöver också bottna i oss själva för att kunna orka ta ansvar för världen omkring oss.

Hos en vuxen människa måste de trygga händerna som håller om oss, vara våra egna händer.

Har vi nått dit, så tar vi ansvar för oss själva som vuxna, och då har vi makt att välja att också ta hand om varandra och vår omvärld. Dit måste en nå för att kunna arbeta utåt, med andra och världen, utan att bränna ut sig.

Lotta Haettner Sandberg, stiftsadjunkt vid Själavårdscentrum i Göteborgs stift,

Våreld blev som vanligt platsen för många samtal.

talade om compassionfokuserad terapi. Compassion som i medkänsla. Terapeuten ska vara stödjande, bekräftande och lugnande, när livet är svårt. Bakom den compassionfokuserade terapin står den brittiske professorn och psykologen Paul Gilbert, i Sverige företrädd av leg psyk Sofia Viotti och Christina Andersson.

Lotta använder sig av metoden när hon möter människor med oro, ångest och låg självkänsla, för att hjälpa dem att få ett vänligare och varmare förhåll-

ningssätt till sig själva och känna trygghet.

Är ett jämställt samhälle en förutsättning för en hållbar värld? Frågade Carina Larusson från Regionalt resurscentrum för jämställd tillväxt och utveckling i Göteborgs stift.

Jag tror ingen tve- kade om svaret, JA! Men varför?

– Männerna har haft makt och inflytande och påverkat och drivit situationen dit vi

är idag, vi står vid avgrundens rand. Nu måste andra ta vid, och det är kvinnorna som ska göra det. Kvinnorna har bidragit mycket lite till situationen, men är väldigt utsatta för konsekvenserna, sade Carina.

Av dem som styr de politiska besluten är majoriteten män. Samma sak när det gäller infrastrukturens utformning, hur företagen styrs, hur produktionen av konsumtionsvaror och tjänster styrs, vilka som är verksamma inom miljö- belastande branscher, vilka som styr kapitalet, vilka som konsumerar mest teknik och vilka som har mest fritid.

Rättigheterna beskär

Kvinnorna har mindre inflytande över samhällsutvecklingen, sämre möjligheter till karriär och att bli chefer, är oftare företagare i tjänstesektorn. De har högre utbildningsnivå, men lägre löner, svagare ekonomi och mindre köpkraft, de reser mer kollektivt, tar större ansvar för hem, barn och äldre, samt har sämre hälsa.

I den globala världen hindras kvinnor från att äga mark och företag, från att ta avlönat arbete, från utbildning. De får inte öppna bank- konto, hindras från att

Carina Larusson

inneha pass och id-handling, många får inte anmäla övergrepp i hemmet och får inte göra abort. De faller oftare offer för naturkatastrofer. Fler kvinnor och flickor säljs som slavar, blir offer för tvångs- äktenskap och blir stenade till döds.

Och kvinnornas rättigheter världen över håller på att beskäras, i Europa

Mama Gumbo med sång och dans

(särskilt södra) som i övriga världen. IS och de som bekämpar IS har samma kvinno- syn i grunden.

Inte mycket tid blev över för Christina Bernérus att beskriva miljöförhandling- arna i Paris och dess konsekvenser.

– Vi lever i dag nästan nio miljarder människor på jorden; omkring en miljard lever i svår fattigdom. Kan jorden försörja alla? frågade Christina Bernérus, miljösamordnare i Göteborgs stift

Om 30 till 40 år behöver vi ytterligare två jordklot om vi ska fortsätta att ta av jordens kapital som vi gör nu.

Vi får tänka vidare själva.

Text och alla foton från Åh Elisabeth Enger, redaktör

Lotta Haettner Sandberg

Craftivism – ett sätt att komma till tals

Begreppet craftivism – hantverk och aktivism – är främst och kortfattat känt som ett sätt att skapa gatukonst av textil.

Berit Horned som studerat craftivism tänkte: Kunde detta vara ett sätt att komma till tals med människor om lite mer än triviala saker?

Linköpings stiftsgrupp praktiserade craftivism den 8 mars på innerorget i

Sytt

Skäggetorp, Linköpings mest internationella stadsdel. Där förväntades mycket folk passera. Vem som ville fick sömma.

Vadstena folkhögskolas textillinje bidrog med vitt tyg, nålar och tråd i olika färger.

Läs mer på www.kvinnorisvenskakyrkan.se/stiftsgrupper_linkoping

*Kerstin Bergman
Linköpings stiftsgrupp*

*Många förbipasserande på innerorget i Skäggetorp broderade på duken.
Foto: Linköpings stiftsgrupp*

Gud som moder landar i mig

Den länge bortglömda pilgrimsleden mellan Sundsvall och Trondheim har åter väckts till liv. Sofia Sahlin kommer i sommar att göra en musikalisk turné längs leden, där man kan vandra, köra häst och vagn, rida eller elcykla.

I kyrkor utefter leden håller Sofia gudstjänster som kan bli mycket spännande, utifrån hennes feministiska tanke om kyrkans innehåll.

Det blir en musikalisk pilgrimsvandring. Turnén pågår från 19 juni till 10 juli.

Sofia Sahlin, klassisk flöjtist och sångerska, och tidigare kantor, är frilans och aktiv i Härnösands stift med Meditativ rörelse, dans och musik i kyrkan.

Vill du bli KviSkare?

Gamla och nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress, födelseår och eventuell e-postadress.

Sofia vill att alla oavsett kön, ska känna igen sig i sin Gud. Hon släpper inom kort en CD, Min Gud - våra psalmer, med välkända psalmer som hon redigerat utifrån en feministisk inriktning.

– Med den vill jag luckra upp och brika den patriarkala struktur som förmedlas i Bibeln och religiösa texter, säger Sofia. För mig personligen landar Gud

Inspirerat

som moder på ett helt annat sätt i mig än som fader. Jag vill inspirera och gå före till en frimodighet både i och utanför Sverige och i våra kristna kyrkor.

Sofia är en mångsidig inspiratör som bland annat har arbetat med ett integrationsprojekt med musik och dans med romska ungdomar, och skapat Limits! en föreställning med workshops för personer som fått sina gränser överskridna.

*Marianne Staaf Gälldin
Härnösands stiftsgrupp*

Res i höst till Bibelns land

Resan med Lunds KviSk-grupp till Israel och Palestina äger rum i höst, den 10 – 17 november, från torsdag till torsdag.

Det blir en upplevelse- och kunskapsresa i Palestina och Israel där deltagarna får besöka heliga kristna platser och möta kvinnor i dagens samhälle. Resan leds av Inga-Lill Rubensson, Mellanösternkännare.

Intresseanmälningar har kommit in

På gång

från hela landet med tyngdpunkt i södra Sverige. Flyg har bokats med Norwegian, direkt till Tel Aviv från Kastrup. Anmälan med priser och program i kalendariet på Lunds stiftsgrupps hemsida: www.kvinnorisvenskakyrkan.se/stiftsgrupper_lund_kalender

Elin Nilsson – en av kvinnorna på kartan

Elin Nilsson är en av 27 Sundsvallskvinnor som presenteras i Sundsvalls kvinnokarta. Elin tog initiativ till Barnens dag och drev också eleverns rätt till skolmåltider.

Berit Klaesson och Ulrika Håden som tillsammans med några andra kvinnor tagit fram kartan med stöd av föreningen Dea, berättade om några av de kvinnor som haft framträdande roller i stadens liv

Kartlagt

men som nu glömts bort, samt om kvinnokartan vid Härnösands stiftsgrupps årsmöte.

Med kartan i hand ska en kunna söka upp adresser där kvinnorna levde. Föreningen Deas huvudsyfte är att få till ett kvinnohistoriskt museum i Sverige. Som Kvinnoglöd berättade i nr 3/2015 var då Stockholms kvinnokarta klar.

<http://www.dea-kvinnomuseer.nu>

Läs Kvinnoglöd på skärmen!

Så spar du färgpatroner och bidrar till en bättre miljö. Dessutom kan du utnyttja länkarna till de olika hemsidor som bäddats in i texterna!